

navadno niso hoteli niti učiti. Naravno je, da se med domačim prebivavstvom in med novimi nemškimi propovedniki niso mogli razviti prijateljski odnošaji, ampak nastajalo je večinoma odkrito sovraštvo, ki se osobito opaža pri nemških evangelijskih pridigarjih. Zatirani in podjarmljeni Polabci so tako izgubili svojo poslednjo uteho, zadnjo zaslonbo, ki so jo imeli doslej v svojih svečeniških in učiteljih; izgubili so brambo cerkve in pomoč njenih služabnikov. Prepuščeni sami sebi, so bili v pretežavnem in obupnem položaju. Zdaj so ponemčevavci lahko vršili svoj posel. Statistični pregledi posameznih krajev nam jasno kažejo, kako hitro so po uvedanju reformacije polabski Slovani izgubili svojo narodnost. Že takrat sta se identificirala pojma „evangelijski“ in „nemški“.

O sv. Cirilu in Metodu obravnava Jan Hendrich v zgodovinski in cerkvenopravni študiji „Jaký byl vztah věrozvěstů slovanských Cyrila a Metoděje ke stolici římské?“ Pisatelj dokazuje, da je Solun, rojstni kraj svetih bratov, spadal pod rimski, ne pod carigrabski patriarhat. Oba sta dobila jurisdikcijo iz Rima, ko sta šla na Moravo oznanjevat sv. vero.

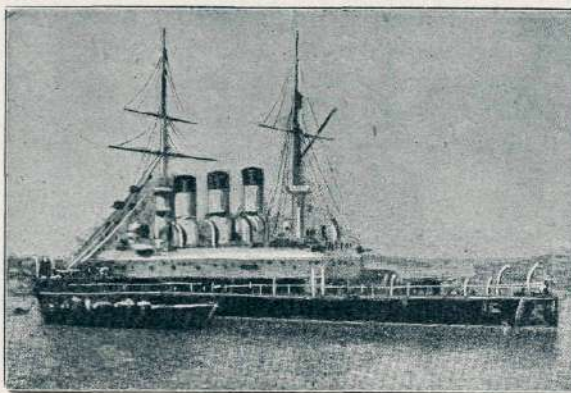
Praktična smer češke vede. Češki arhitekti in inženirji izdajejo ilustriran tednik „Zprávy spolku architektův a inženýrů v Království Českém“, ki obvešča svoje čitatelje o vsem tehničnem napredku njihovih strok. Na znanstveno proučavanje domače zemlje v gospodarskem oziru se pa ozira poleg mnogih strokovnih listov „Arhiv pro přírodovědecké prozkoumání Čech“, ki je izdal nedavno knjigo „O povaze půdy a živinnem kapitálu českých orníc“.

Josef Kalus. 16. februarja je dovršil petdeset let tih in skromni pesnik Valaškega Jos. Kalus. J. Kalus, učitelj v Čeladni na Moravskem, je zanimiv pojav v češki književnosti. Izučil se je tkalstva in začel študirati šele kot 25-leten mož. Leta 1881. je izdal prvo pesniško zbirko pod naslovom „Písně“, pozneje je izdal zbirke „Z Valaška“, „Oblaki“ in „Kresby a písně“. O njegovih pesnih piše „Máj“: „Kalusove pesni so preproste kakor vijolice ter imajo duh in čar zakotja, v katerem so vzrasle. Kalus je poljuden pesnik v pravem pomenu besede, in zato so njegovi verzi tako priljubljeni.“ Kalus je že dolga leta sotrudnik mesečnika „Osvěta“, ki rad bogati z njegovimi pesnimi svoje predale.

V. V. Tomek, za Palackim največji češki zgodovinar, ki je izdal monumentalno zgodovino Prage, je umrl dne 12. junija, star 87 let.

Slovanska pesem. Pri mednarodnem tekmovanju v Verviersu v Belgiji je dobilo prvo nagrado pevsko društvo „Smetana“ iz Plzna.

Irma Geisslová, češka pisateljica, je 6. julija obhajala petdesetletnico svojega rojstva. Porodila se je l. 1855. v Budimpešti, kjer je njen oče nekoliko let živel kot uradnik državne železnice. Sedaj je Irma Geisslová v Jičínu na Češkem, kjer živi njen oče v pokoju. I. Geisslová je začela književno delovati že

Uporna oklopnica „Knyaz Patjomkin“.

l. 1874. (V tem letu je izdal tudi Jar. Vrchlický prvo svojo knjigo.) Lepslovni list „Lumír“ je prinesel prve pesniške proizvode izpod peresa I. Geisslove. Z verzi „Z poesie nádražní“ in pozneje s svojimi povesticami je začela Geisslová prvikrat na Češkem opisovati življenje železničnega sveta. Od tiste dobe je pošiljala skoraj v vse češke časopise povesti, pesmi in humoristične črtice. Samostalno je izdala pesniške zbirke „Immortelly“, dalje „Divoké koření“, „Z Podkrkonoší“ in dramatična dela „Valdštýn v Jičíně“ in „Nápadníci“. Razen tega je v knjižici „Přítel domoviny“ izdala „Lid na železnici“ in romane: „Inženýr Racek“, „Vlnobitím ku přístavu“, „Mračný a Hrabín“. Večina njenih spisov je pa še raztresena v mnogostevilnih čeških in češko-ameriških listih.

Adolf Heyduk, najboljši češki lirik, je 7. junija obhajal 70 letnico svojega rojstva. A. Heyduk stoji v češki književnosti na tako odličnem mestu, da mu posvetimo v „Dom in Svetu“ poseben daljši članek.

Rusija.

Dan 27. maja je bil grozen za Ruse. Združeno brodovje Roždestvenskega in Nebogatova je priplulo v morsko ožino pri otoku Cuši mi, kjer ga je čakal japonski admiral Togo. Dva dni je trajala bitka, v kateri je bil ubit admiral Fekersam, ranjen poveljnik admiral Roždestvenskij in vjet, kakor tudi admiral Nebogatov, ki se je vdal. Vse baltiško brodovje, ponos in nada Rusije, se je potopilo, kolikor ga ni prišlo Japoncem v roke. Samo denarno izgubo te grozne bitke cenijo Rusi na 300 milijonov rubljev. Mnogo